

Datum van
inontvangstneming

:

10/07/2018

Zaak C-372/18**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

7 juni 2018

Verwijzende rechter:

Cour administrative d'appel de Nancy (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

31 mei 2018

Appellant:

Minister [van Financiën]

Geïntimeerden:

De heer en mevrouw ██████████

I. Achtergrond en voorwerp van het geding

- 1 De heer en mevrouw ██████████ wonen in Neuwiller (Frankrijk). De heer ██████████ is thans gepensioneerd en heeft zijn gehele loopbaan in Zwitserland gewerkt. De heer en mevrouw ██████████ voeren aan dat zij in 2015 verplicht waren verzekerd in Zwitserland, en tevens premies hebben afgedragen aan de particuliere verzekeraars Sympany (KVG) en Helsana (WG), die al hun ziektekosten vergoeden en dekking bieden voor risico's in verband met ziekte, moederschap en vaderschap, ouderdom, bedrijfsongevallen en beroepsziekten, overlijden, werkloosheid en vervroegde uittreding.
- 2 De Franse belastingdienst is voornemens diverse sociale premies te heffen op lijfrente en inkomsten uit kapitaal die zij in 2015 hebben ontvangen, die bestemd zijn voor het Solidariteitsfonds voor ouderen (Fonds de solidarité vieillesse, hierna: „FSV”), het Fonds voor de afbetaling van sociale schuld (Caisse d'amortissement de la dette sociale, hierna: „CADES”) en het Nationale solidariteitsfonds voor zelfstandigheid (Caisse nationale de solidarité pour l'autonomie, hierna: „CNSA”).

- 3 De heer en mevrouw ██████ betwisten deze premies verschuldigd te zijn en voeren aan dat zij enkel en alleen onder het Zwitserse socialezekerheidsstelsel vallen. Zij beroepen zich daarvoor op het beginsel van toepasselijkheid van de wetgeving van één enkele lidstaat dat voortvloeit uit verordening (EG) nr. 83/2004, die ook geldt voor Zwitserland krachtens de op 21 juni 1999 gesloten overeenkomst tussen de Zwitserse Bondsstaat, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, over het vrije verkeer van personen.
- 4 Bij uitspraak van 11 juli 2017 heeft de bestuursrechter in eerste aanleg in Straatsburg de heer en mevrouw ██████ vrijgesteld van alle premies in kwestie. De minister [van Financiën] heeft beroep aangekend tegen deze vrijstelling.
- 5 De bestuursrechter in tweede aanleg van Nancy voert een diepgaande analyse uit van de bestemming van de opbrengst van de litigieuze heffingen om te bepalen of hiermee uitkeringen worden gefinancierd op het gebied van sociale zekerheid, die vallen onder verordening nr. 883/2004, of uitkeringen op het gebied van sociale bijstand, waarop deze verordening geen betrekking heeft. De bestuursrechter leidt daaruit af dat de premies die bestemd zijn voor het Solidariteitsfonds voor ouderen (FSV) en het Fonds voor de afbetaling van sociale schuld (CADES) inderdaad sociale premies zijn die binnen de werkingssfeer van verordening nr. 883/2004 vallen. Volgens de bestuursrechter mogen de heer en mevrouw ██████ op grond van het beginsel van eenheid niet aan deze premies worden onderworpen, aangezien zij hun sociale premies reeds in Zwitserland hebben voldaan. Hij verwerpt het beroep op deze twee onderdelen.
- 6 Voor wat betreft de premies die zijn bestemd voor het Nationale solidariteitsfonds voor zelfstandigheid (CNSA) betwijfelt de bestuursrechter in tweede aanleg of verordening nr. 883/2004 hierop van toepassing is. Vertonen de twee uitkeringen uit het CNSA, namelijk de persoonsgebonden zelfstandigheidsuitkering (allocation personnalisée d'autonomie, hierna: „APA”) en de compenserende uitkering voor personen met een handicap (prestation compensatoire du handicap, hierna: „PCH”), voldoende samenhang met een van de takken van sociale zekerheid zoals bedoeld in verordening nr. 883/2004?

II. Toepasselijke bepalingen

A. Unierecht

Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

7 Artikel 3 – Materiële werkingssfeer

„1. Deze verordening is van toepassing op alle wetgeving betreffende de volgende takken van sociale zekerheid:

- a) prestaties bij ziekte;
- b) moederschaps- en daarmee gelijkgestelde vaderschapsuitkeringen;
- c) uitkeringen bij invaliditeit;
- d) uitkeringen bij ouderdom;
- e) uitkeringen aan nabestaanden;
- f) prestaties bij arbeidsongevallen en beroepsziekten;
- g) uitkeringen bij overlijden;
- h) uitkeringen bij werkloosheid;
- i) uitkeringen bij vervroegde uittreding;
- j) gezinsbijslagen.

2. Tenzij in bijlage XI anders is bepaald, is deze verordening van toepassing op de algemene en bijzondere stelsels van sociale zekerheid, al dan niet op premie- of bijdragebetaling berustend, alsmede op de stelsels betreffende de verplichtingen van een werkgever of een reder.

3. Deze verordening is tevens van toepassing op bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties, als bedoeld in artikel 70.

[...]

5. Deze verordening is niet van toepassing op sociale en medische bijstand en evenmin op de regelingen betreffende prestaties aan slachtoffers van oorlogshandelingen of de gevolgen daarvan.”

8 Artikel 11 – Algemene regels

„1. Degenen op wie deze verordening van toepassing is, zijn slechts aan de wetgeving van één lidstaat onderworpen. Welke die wetgeving is, wordt overeenkomstig deze titel vastgesteld.”

9 Artikel 90

„1. [...] Verordening (EEG) nr. 1408/71 blijft [...] van kracht en de rechtsgevolgen ervan worden gehandhaafd voor:

[...]

c) [...] de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen [...].”

B. Frans recht

Code de l'action sociale et des familles (wetboek maatschappelijk welzijn en gezin):

10 Artikel L. 14-10 luidt:

„Met het Nationale solidariteitsfonds voor zelfstandigheid wordt het volgende beoogd:

1. Bijdragen aan de financiering van het voorkomen van en de begeleiding bij het verlies van zelfstandigheid van ouderen en gehandicapten; zowel thuis als in een instelling, alsmede financiering van steun aan mantelzorgers, waarbij alle desbetreffende personen op het gehele grondgebied gelijk worden behandeld; [...]

11 Artikel L. 232-1 luidt:

„Iedere oudere die in Frankrijk woont en niet in staat is de gevolgen van een gebrek aan of verlies van zelfstandigheid in verband met zijn of haar fysieke of geestelijke gesteldheid te dragen, heeft recht op een persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage waarmee op passende wijze in zijn of haar behoeften kan worden voorzien. Deze toelage, waarvoor op het gehele nationale grondgebied dezelfde voorwaarden gelden, is bestemd voor personen die ondanks de zorg waarvoor zij reeds in aanmerking komen, extra hulp nodig hebben voor het verrichten van basishandelingen of wier gesteldheid regelmatig moet worden gecontroleerd.”

12 Artikel L. 232-2 luidt:

„De persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage in de vorm van een verstrekking wordt op verzoek toegekend binnen de grenzen van de bij verordening vastgestelde tarieven, aan iedere persoon die kan aantonen over een vaste en regelmatige woonplaats te beschikken en die voldoet aan de eveneens bij verordening vastgestelde voorwaarden inzake leeftijd en verlies van zelfstandigheid, dat wordt beoordeeld aan de hand van een nationaal beoordelingsschema.”

13 Artikel L. 245-1 luidt:

„Iedere persoon met een handicap die een vaste en regelmatige woonplaats heeft in Frankrijk (...) en die jonger is dan de per besluit vastgestelde leeftijdsgrens en wiens handicap voldoet aan per besluit vastgestelde criteria, waarbij met name rekening wordt gehouden met de aard en de omvang van de behoeften aan compensatie voor de indeling van zijn of haar leven, heeft recht op een compenserende prestatie in de vorm van een verstrekking, die in natura of als geldbedrag kan worden uitgekeerd aan de rechthebbende. [...]

14 Artikel L. 245-6 luidt:

■■■■■

„De compenserende uitkering wordt toegekend op basis van tarieven en bedragen die zijn vastgesteld op grond van de aard van de uitgave, binnen de grenzen van de vergoedingspercentages, die inkomensafhankelijk kunnen zijn. [...] Bij de bepaling van de in de vorige alinea vermelde vergoedingspercentages worden de volgende inkomsten niet meegerekend [opsomming van verschillende soorten inkomsten]”;

III. Standpunt van de partijen

15 De heer en mevrouw ■■■■■ voeren aan dat de APA- en PCH-uitkeringen binnen de werkingssfeer van verordening 883/2004 vallen.

16 De minister betoogt dat de hoogte van de persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage (APA) inkomensafhankelijk is en dat de uitbetaling van de compenserende uitkering voor personen met een handicap (PCH) ook afhankelijk is van het inkomen van de rechthebbenden, en dat deze uitkeringen, die tot doel hebben begunstigden een minimum aan bestaansmiddelen te bieden waarbij hun eigen inkomsten worden meegenomen, daarom vallen onder wetgeving op het gebied van sociale bijstand en niet op het gebied van sociale zekerheid. Volgens de minister vloeit hieruit voort dat deze uitkeringen, die niet premie- of bijdragebonden zijn en enkel worden toegekend na een individuele beoordeling van de persoonsgebonden behoeften van rechthebbenden, niet binnen het toepassingsgebied van verordening nr. 83/2004 vallen.

IV. Beoordeling door de bestuursrechter

17 Uit voornoemde bepalingen uit de Code de l'action sociale et des familles vloeit voort dat de persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage (APA) en de compenserende uitkering voor personen met een handicap (PCH) op objectieve wijze en op grond van wettelijk vastgestelde criteria worden toegekend, zonder een discretionaire beoordeling van de persoonlijke behoeften. Voorts worden hiermee extra uitgaven vergoed die het dagelijks leven met een handicap en hulpbehoevendheid met zich meebrengt, en hebben deze betrekking op de eventualiteiten van invaliditeit en ouderdom zoals bedoeld in artikel 3 van voornoemde verordening 883/2004.

18 In zijn arrest van 21 februari 2006, ■■■■■ (C-286/03, EU:C:2006:125, punten 37, 38 en 46), heeft het Hof het volgende gesteld: „Een uitkering kan als een socialezekerheidsuitkering worden beschouwd wanneer zij aan de rechthebbenden wordt toegekend zonder individuele en discretionaire beoordeling van de persoonlijke behoeften, op grond van een wettelijk omschreven situatie, en wanneer zij verband houdt met één van de in artikel 4, lid 1, van verordening nr. 1408/71 uitdrukkelijk genoemde eventualiteiten [...]. Hieruit volgt dat prestaties die op objectieve gronden worden toegekend op basis van een bij wet vastgelegde situatie en tot doel hebben de gezondheidstoestand en het leven van de hulpbehoevende te verbeteren, in wezen erop zijn gericht een aanvulling te

geven op de prestaties van de ziektekostenverzekering en moeten worden beschouwd als „prestaties bij ziekte” in de zin van artikel 4, lid 1, onder a), van verordening nr. 1408/71 [...]. [Derhalve is] een verzorgingsuitkering [...] geen bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie in de zin van artikel 4, lid 2 ter, van verordening [(EEG)] nr. 1408/71 [van de Raad van 14 juni 1971] [...], maar een prestatie bij ziekte in de zin van artikel 4, lid 1, onder a), van deze verordening.”

- 19 Het Hof van Justitie heeft zijn standpunt bekrachtigd in een arrest van 18 oktober 2007, Commissie/Parlement en Raad (C-299/05, EU:C:2007:608, punt 61), en een arrest van 5 mei 2011, Commissie/Duitsland (C-206/10, EU:C:2011:283, punt 28). In laatstgenoemde zaak, die betrekking had op uitkeringen van deelstaten aan blinden, doven en gehandicapte personen, heeft het Hof geoordeeld dat met deze uitkeringen werd beoogd extra kosten van het dagelijkse leven die het gevolg van hun handicap zijn, te dekken in de vorm van een vaste bijdrage.
- 20 Het antwoord op het door de minister aangevoerde middel hangt dan ook af van de vraag of de heffingen die zijn bestemd voor het CNSA, en waarmee wordt bijgedragen aan de financiering van voornoemde litigieuze uitkeringen, namelijk de persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage (APA) en de compenserende uitkering voor personen met een handicap (PCH), een rechtstreekse en voldoende relevante samenhang vertonen met bepaalde takken van sociale zekerheid in artikel 3 van verordening (EG) nr. 883/2004 en onder deze verordening vallen louter vanwege het feit dat deze uitkeringen betrekking hebben op een van de eventualiteiten in artikel 3 en worden toegekend zonder een discretionaire beoordeling op grond van een wettelijk omschreven situatie.
- 21 Deze vraag is van beslissende betekenis voor de uitkomst van het door de bestuursrechter in tweede aanleg te beslechten geding en werpt een ernstig probleem op.

IV. Prejudiciële vraag

- 22 Wordt beslist het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende vraag voor te leggen:

„Vertonen heffingen die zijn bestemd voor het Nationale solidariteitsfonds voor zelfstandigheid, waarmee wordt bijgedragen aan de financiering van voornoemde litigieuze uitkeringen [namelijk de persoonsgebonden zelfstandigheidstoelage (APA) en de compenserende uitkering voor personen met een handicap (PCH)], een rechtstreekse en voldoende relevante samenhang met bepaalde takken van sociale zekerheid zoals genoemd in artikel 3 van verordening (EG) nr. 883/2004 en vallen deze bijgevolg binnen de werkingssfeer van deze verordening louter vanwege het feit dat deze uitkeringen betrekking hebben op een van de in artikel 3 vermelde eventualiteiten en worden toegekend zonder een discretionaire beoordeling op grond van een wettelijk omschreven situatie?”